

זימן הקדוש ברוך הוא לאדם הראשון שתי רעפים והקישן זו כזו ויצא מהן האור". לכן אנו צריכים לעשות דוגמת האש שנוצר על ידי אדם הראשון שהיה אור גלוי ממש ללא הפסק זכוכית וכיוצא בה. ע"כ. וכן כתב בספר ברכת ראש על ברכות (נג:). וכן פסק להלכה הגאון רבי יוסף חיים בספר בן איש חי (שנה שניה, פרשת ויצא אות יד), שאין לברך בורא מאורי האש על האור של מנורת נפט עד שיסיר את הזכוכית המכסה את השלחבת, כדי שתהיה השלחבת גלויה ונראית לעין כל. וכן פסק בשו"ת קרית חנה דוד (חלק אורח חיים סימן מט), שאין לברך על נר שמכוסה בזכוכית שיש בזה חשש ברכה לבטלה. ע"ש. ולפי זה הוא הדין שאין לברך על מנורת חשמל, שהרי הזכוכית מפסקת בעד השלחבת. ואף על פי שיש מקום לחלק ולומר שרק במנורת נפט וכיוצא בה שישנה אפשרות להוריד בנקל את הזכוכית, והאש תשאר דולקת, הזכוכית חוצצת, מה שאין כן בענין מנורת חשמל, שאלמלא הזכוכית המקיפה את השלחבת, מיד האש של החשמל נכבית. מכל מקום מתוך שאנו מדמים לא נעשה מעשה (כמו שאמרו בגיטין לו:), להכנס בחשש איסור ברכה לבטלה, מכיון שאפשר לברך על נר שעוה וכיוצא בו, וכמו שלימדנו להועיל בכיוצא בזה הר"ן בתשובה שהובאה בשו"ת הריב"ש (סימן שצ) וזו לשונו: והרי אפילו בעסקי העולם כל משכיל בוחר לנפשו הדרך היותר בטוחה, והמשומרת מכל נזק ומכשול, ואפילו במקום חשש רחוק, על אחת כמה וכמה שיש לנו לעשות כן בדברי התורה והמצוות שהן כבשוננו של עולם, ואיך נניח את הדרך שדרכו בה אבותינו ורבנותינו הקדושים ונכנסים עצמנו במשעול חכמים ושלא מדוחק כלל. ע"כ. וכן הובאו דבריו בבית יוסף אורח חיים (סימן תרצ). ובשו"ת אבקת רוכל (סימן נה). וכן בשו"ת מהרשד"ם (חלק אורח חיים סימן לה). ועוד.

אמנם הגאון מברודי, רבי אברהם הלוי שטיינברג בשו"ת מחזה אברהם (סימן מא), נשאל, אם אפשר לברך להדליק נר של שבת, או בורא מאורי האש, על מנורת גז, והשיב, שכבר העלה הגאון רבי יצחק שמלקים בשו"ת בית יצחק (חלק א' מיוורה דעה, סימן קכ אות ה) שיכול לברך גם על מנורת חשמל, וגם על מנורת גז. ע"כ (*). ובשו"ת נחלת שמעון (סימן טו)

(*) יש להעיר כי באמת בשו"ת בית יצחק (חלק א' מיוורה דעה סימן קכ אות ה), לא נזכר כלל דין ברכת בורא מאורי האש על גז או חשמל. [ומה שצוין בספר מחזה אברהם הנ"ל סימן קס, הוא טעות סופר בציונו, וצ"ל כנ"ל]. ולא חתיר אלא לברך עלי להדליק נר של שבת, והגאון מברודי מחבר הספר מחזה אברהם השיה לזה דין ברכת בורא מאורי האש, אבל לפי מה שביארנו בפנים לא קרב זה אל זה. שמטעם ההפסק שיש הזכוכית אין לברך בורא מאורי האש עד שתהיה אש גלויה, ואפשר שגם הבית יצחק יודה לזה.